

SARI
LUHTANEN

TÄHTI-
ROOLI

TAMMI

Sari Luhtanen

TÄHTIROOLI

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI
HELSINKI

© Sari Luhtanen ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2016
ISBN 978-951-31-8732-3
Painettu EU:ssa

1

Voin kuvitella tilanteen, kun joku tuotantoyhtiön neropatti heitti palaverissa kehiin nimen, josta kaikki intoutuivat kuin pikkukalat veteen heitetystä pullanmurusta. Juuri kun näytti siltä, ettei maailmassa olisi enää yhtään uutta ja vetävää tosi-tv-formaattia, joku tempaisi ilmasta sanan, joka sytytti jokaisen kitkerää ja haaleaa kahvia apaattisena hetki sitten tuijottaneen tiimiläisen. Ja sieltä se sana tuli. Se putosi veden pinnalle, nostatti pienen pieniä väreitä, ja sintit tuijottivat sitä hetken ihmetellen. Sitten ne tajusivat. Se oli syötävää. Ne uivat nopeasti kohti valoa, kelluvaa herkkupalaa, ja alkoivat hätäisesti näykkiä. Jokaisen oli tartuttava siihen kiinni, hotkaistava osansa, se oli niiden elinehto, ravintoa, joka antaisi niiden kasvaa ja nähdä taas seuraavan aamun ja pullapalasen. Oi, miten herkullinen se sana olikaan!

– *Parierottelu!*

– Ihmisiä, jotka on ihan avioeron partaalla...

– Autenttisia konflikteja, kipeitä suhteita...

– Seksiä, uskottomuutta, impotenssia, koko skaala käytössä!

– Ja tietysti ne viedään Lappiin! Irrotetaan ne täydellisesti arjesta...

– Karut maisemat, paljaat tunteet. Se kombo toimii...

– Tiimissä pitää olla kanssa joku psykologi...

Ja tästä erittäin matalissa vesissä uivien eväkkäiden kiihkeästä ruokailuhetkestä seurasi se, että istuin nyt kelohonkapirtissä, kameran edessä, jossain Kittilän ja Inarin välimaastossa. Täydellisenä city-ihmisenä en osannut edes hahmottaa tätä aututta kartalta. Takkatulen lämpö ja rätinä olivat kai saaneet minut miltei puoliksi torkahtamaan ja kuvittelemaan hetken, joka oli tuonut minut tänne. Ehkä huulillani karehti outo hymy kun tajusin, että minulta odotettiin kommenttia johonkin, ja kiirehdin naamioimaan ilmeeni pohdiskelevaksi, jotta sain hieman lisää aikaa vastaukselle. Edessäni istuva pariskunta katsoi minua kiinteästi, ja koko tuotantoryhmä tuntui keskittyneen minuun. Painoin leukaani hieman alaspäin merkiksi siitä, että puntaroin asioita tarkasti – enkä siis tosiaankaan ollut hetkellisesti nukahtanut ja kadonnut omiin ajatuksiini.

– Sampsaa ja Elina, sanoin rauhallisesti ja pidin hyvän tauon, aivan kuten sarjan käsikirjoittaja ja ohjaaja olivat minua opastaneet. – Minusta tuntuu, että te olette nyt päässeet täällä ongelmienne ytimeen. Kaikki mitä te olette tänä iltana sanoneet minulle ja toisillenne, on vienyt teitä lähemmäksi tulevaisuutta ja ratkaisua. Olette varmasti huomanneet sen itsekkin.

Elina, minua vähän vanhempi eli kolmekymmentäneljävuotias it-tukihenkilö, nyökytteli. Huh helpotusta, saatoin siirtää puheenvuoron hänelle.

– Onko sinulle kiteytynyt jotakin, Elina? kysyin.

Elina vilkaisi kohti Sampsaa, jonka katse oli lähtenyt harhailemaan kohti kattohirsia. Hän etsi miehensä käden, ja vaikka Sampsaa ei tarttunut siihen, hän ei vetänyt myöskään kättään pois.

– Minusta tuntuu, Elina sanoi ja piti meitä kaikkia vielä jännityksessä kuin olisi noudattanut käsikirjoitusta. – Minusta tuntuu, että kaikki johtuu siitä, että minä olen vanhempi.

Siinä samassa Sampsaa oli nykäissyt kätensä pois. Saatoin kuvitella, miten tuotantoryhmä heitteli hilpeänä mielessään ylävitosia. Draamaa oli luvassa.

– Olet minua kaksi kuukautta vanhempi, Sampsa sanoi ärtyneenä. – Älä aina jaksa vetää tuota esiin. Mikä ihmeen kompleksi sinulla on kahdesta kuukaudesta?

– Se asettaa minut eri asemaan tässä suhteessa, vastasi Elina, joka epäilemättä oli lainannut lähikirjastosta pari hyllymetriä erilaisia itsepuoppaita. Jargonia ainakin löytyi. – Olen se, joka kantaa vastuun.

– Vastuun mistä? Sampsa kysyi. – Tylsyydestä? Läskistymisestä?

Pariskunta oli kieltämättä asettanut vyötärönauhansa haasteen eteen, mutta silti heitto oli mielestäni epäreilu. Ulkonäköön puuttuminen kääntyi yleensä sanojaa itseään vastaan. Tylsyyttä taas oli asia erikseen. Elinan jaarittelu oli saanut minutkin pariin otteeseen unelmoimaan tuplaespressosta.

– Sinä et halua hoitaa arkea yhtään, kaikki kaatuu minun niskaani, Elina sanoi. Ja kostuivathan ne silmät sopivasti. Sain työntää nessulaatikkoa empaattisesti lähemmäksi. Jonkun valmistajan pitäisi jo havahtua ja tehdä meidän ammattikuntamme kanssa sponsorisopimus.

– Mikään ei kaadu sinun niskaasi, koska ei ole mitään, mikä voisi kaatua. Sampsa kuulosti nyt todella kyllästyneeltä. Jos tästä parista piti vielä saada pariin jaksoon jotakin käyttökelpoista materiaalia, minun oli ehkä aika toppuutella. En kuitenkaan ehtinyt mukaan, sillä tavanomaiseen omaan surkeuteensa vajoamisen sijasta Elina oli onnistunut kiihtymään.

– Keksit aina kaikkea mahdotonta! Tiedät, ettei niistä älyttömistä ideoista tule mitään, ja silti ehdottelet vaikka mitä! Sitten mökötät, kun minä en suostu!

– Ai mahdotonta? Sampsa toisti. – Me on jämahdetty. Me istutaan joka ilta sohvalla, jos sinä saat päättää. Jos ehdotan pikku lomaa...

– Meillä ei ole varaa.

– Tai että käytäisiin ystävien kanssa ulkona...

– Minulla ei ole kivoja vaatteita.

– Tai makuuhuoneleikkejä...

– En ala pervoilla!

No niin, tämä kuvio alkoi olla selvä, ja korvanapistanikin kuului ohjeita siitä, että oli aika lopetella tältä erää. Ilmeisesti materiaalia oli tarpeeksi seuraavaa vaihetta varten. Katsojille piti jättää sopivasti odotettavaa, pieni nurkan takana häämötävä yhteenotto.

– Sampsa, Elina, sanoin ja kohdistin heihin katseen, josta minulle oli kerrottu, että suuri somettava yleisö jo käytti ilmauksia *täsmäase* ja *Auran teräs*. – Annan teille nyt tehtävän. Te varmasti huomaatte, että toistatte usein samaa riidan mallia. Se on kaava, josta voi opetella pois, jos vain on motivaatiota. Jos te vielä rakastatte toisianne.

Noin, iso R-sana oli sanottu. Sitä kannatti pihdata sopivasti, että sai tehot irti. Odotin pariskunnalta jonkinlaista myöntymisen merkkiä. Elina kuivaili hieman liian teatraalisesti kyyneleään, mutta Sampsa vaikutti vähän rauhallisemmalta. Ehkä tästä päästäisiin vielä eteenpäin, sillä minun on ihan pakko tähän väliin todeta, että vaikka joidenkin Erottelun parien kohdalla olin valmis sanomaan, että jos he olisivat koskaan, yhtään, hitustakaan ajatelleet asioita, he eivät olisi edes menneet naimisiin, Sampsa ja Elina olivat silti yrittäneet ja muun muassa siksi heidät oli valittu ohjelmaankin. En halunnut, että kaikki menetettäisiin. Minulle sitoutuminen oli yksi ihmisen suuria hyveitä.

– Sampsa, kun Elina seuraavan kerran pyytää sinulta jotakin ihan tavallista pientä juttua, suostu, minä esitin. – Suostu kyselemättä tai arvostelematta.

Elina vilkaisi Sampsan suuntaan ja näytti hieman ärsyttävästi siltä kuin olisi uskonut voittaneensa tämän erän, mutta nyt oli hänen vuoronsa.

– Elina, kun Sampsa seuraavan kerran ehdottaa jotakin uutta, mene mukaan. Koettakaa huomata, että jokin asia voi olla toiselle tärkeä, antaa hyväksyntää.

– Mutta... Elina aloitti, mutta vaiken, kun nojasin tuolissani hieman taaksepäin. Hän oli todella perso hyväksynnälle.

– Teidän kummankaan ei tarvitse muuttua, mutta te voisitte muuttaa käytöstänne. Katsokaa, mitä siitä seuraa, minä sanoin, ja tiesin, että seuraavaksi yksi kameroista zoomaisi kohti takkautta. Mainoskatkolla olisi kohta tarjolla kesän grilliherkkuja.

Tässä vaiheessa Elinaa ja Sampsaa ei tietenkään voinut päästää pois pinteestä. Kamera seurasi heitä ulos, missä heidän piti taivaltaa valoisassa kesäyössä kohti kauempana olevaa kotaa. Heitä ympäröivä näky oli epätodellinen. Ryhmä oli vuokrannut pienen – ja varmaankin monen mielestä pittoreskin – lomakylän, jossa jokainen pari sai oman mökkinsä, ja lisäksi siellä oli valtava, kieltämättä komea kelohonkarakennus. Näin tavalliset puitteet eivät kuitenkaan sopineet tuotantoyhtiölle, vaan tunnelmaa oli haluttu lisätä ”Lapin taialla” mikä tarkoitti ilmeisen epäaitoa saamelaiskrääsää erilaisista luista, sarvista ja rummuista lähtien. Lavastaja kai haikaili töihin Game of Thronesiin ja oli suunnattoman luomispuuskan vallassa rakennellut toteemin tapaisia pylväitä ja puunkarahkoista ja muista vastaavista tykötärpeistä väsäytyjä häkkyröitä, joista hyvällä tahdolla ehkä löysi jonkin eläinhahmon. Tai jos tarkasti katsoi, terttutissisen jumalattaren. Lisäksi konseptiraamattuun kuului se, että kaikkien muiden ohjelmaan osallistuvien pariskuntien piti istua mökkiensä portailla seuraamassa kulloinkin käsitellyssä olevien kujanjuoksua kodalle asti. Väliin ehkä leikattaisiin vielä heidän kommenttejaan tilanteesta, jotta uhrien kulku saataisiin vaikuttamaan pidemmältä eli tuskallisemmalta. Tilanteestahan piti ottaa kaikki irti.

Minä puolestani siirryin monitorien ääreen katsomaan, mitä seuraavaksi tapahtuisi. Siinä oli pieni tirkistelyn maku, mutta muistutin itseäni jälleen kerran, että tein sen puhtaasti terapeutina.

Kamera siirtyi sisälle kotaan, missä pariskuntaa odotti valkean äärellä kaikille televisionkatsojille tuttu juontaja, Suvi Silen. Suvin korpinmustina kiiltäviin hiuksiin oli joku täydellisen tyyllitajun omaava tehnyt karvan tarkan päätä kiertävän ranskalaisen letin, ja vapaana oleviin suortuviin oli kiinnitetty höyheniä. Taljojen, nuotiotulen ja muun rekvisiitan tarkoitus oli luoda shamanistinen tunnelma. Elina ja Sampsa olivat saapuneet maagiseen piiriin, jossa heidän parisuhteensa vielä ker-
ran puitaisiin. Musiikki lisättäisiin myöhemmin korostamaan tilanteen dramaattisuutta.

Ja jos Sampsalla ja Elinalla oli kodassa hivenen tukala olo, se johtui siitä, että Suvi ohjasi heidät istumaan lähelle itseään ja tulen lämpöön juuri sopivasti niin, että kotaan kätkeyty tuuletin viilensi hänet, hiveli kevyesti hänen tummaa kutristoaan. Pariskunnan kasvoille kohoava hiki oli HD-lähikuvassa suorastaan piinallista. Mikäli tarkoitus oli herättää myötähäpeää, se toimi.

Asetuin sarjan ohjaajan viereen seuraamaan, miten Suvi Silen otti Sampsan ja Elinan käsittelyynsä. Suvi hymyili heille, mutta se oli silmänlumetta, kuten olin jo aiemmin havainnut. Suvi aloitti pehmeästi ja myötäilevästi, mutta juuri kun haastateltava oli tuuditettu empatiaan, hän iski isolla leukulla, viiltävällä kysymyksellä tai provosoivalla heitolla. Käsikirjoittajalle piti nostaa hattua, mutta minua epäilytti, olisinko todella suostunut mukaan Parierotteluun, jos olisin ollut täysin perillä taktiikasta. Enää en kuitenkaan voinut perääntyä, ja sitä paitsi pomoni Lotta oli osallistumisestani täysin liekeissä. Joku ikävä ihminen sanoisi, että hän oli toiminut kuin parittaja.

Keskityin kuuntelemaan, miten Suvi rauhallisesti jutteli Sampsan ja Elinan kanssa Lapin tunnelmista, heidän päivän puuhistaan ja fyysisistä tehtävistä, joita pareille annettiin päivän mittaan. Niiden tarkoitus oli periaatteessa avata kommunikaatiota, mutta oikea syy oli saada aikaan ”hyvää televisiota”, mikä tarkoitti konfliktien kärjistämistä tavalla tai toisella. Suvi sai Sampsan ja Elinan silmin nähden rentoutumaan, he jopa

hymyilivät välillä toisilleen, kun muistelivat päivän haastetehtävää, jonka olivat täpärästi hävinneet. Hienosti ilmaistuna siinä harjoiteltiin kommunikaatiota ja luottamusta, käytännössä se oli hikistä kompurointia hankalassa maastossa, mutta mikäpä olisi ollut parempi parisuhteen metafora? Palkintona olisi ollut täydellinen kahdelle valmistettu illallinen kelohonkamökissä. Suvi asetti sanansa niin herttaisesti, että he suhtautuivat täpärään tappioon jo huumorintajuisesti.

– Te pärjäsitte tänään tosi hienosti vaikeassa tehtävässä, Suvi sanoi. – Miltä tuntui, Elina, kun ohjasit pelkkien suullisten ohjeiden avulla sokkoa Sampsaa kivilabyrintissä?

– Minusta meillä pelasi hyvin yhteen, Elina vastasi.

– Minustakin tuntui, että Elina melkein kädestä pitäen näytti tietä, hän osasi niin hyvin antaa oikean suunnan ja muut neuvot, Sampsu jatkoi.

– Tulitte kuitenkin toisiksi, Suvi sanoi. – Hienosta suorituksesta huolimatta.

– Olihan se tietysti pettymys, Elina sanoi, mutta hymyili urheasti. – Olisi ollut ihanaa viettää iltaa siellä tuvassa ja olla palveltavana.

– Voin minä palvella sinua meidän omassa mökissäkin, Sampsu sanoi.

Pariskunta vaihtoi suorastaan hellän katseen, ja huomasiin lämpeneväni heille. Heissä saattoi nähdä aitoa välittämistä, oikean ihmissuhteen, uusia mahdollisuuksia.

– Siinä on sopiva kohta kuin tarjottimella, sanoi ohjaaja Karo Suvin korvanappiin. – Anna mennä. Hanaa!

Tunsin jalkojeni tahattomasti nousevan hetkeksi ylös lattiasta. Yritin pitää itseni kurissa ja painoin ne takaisin alas, juurrutin itseni ja odotin.

– Miten on, Elina? Sanoit aiemmin keskustelussa Auran kanssa, että Sampsan ehdotukset eivät herättäneet sinussa vastakaikua. Nyt hän tarjoutuu palvelemaan sinua. Onko se sinusta vilpitiön ehdotus, vai kätkeytyykö siihen jotakin?

Elina oli hetkeä aiemmin ollut aulis ja avautunut, mutta nyt hänen katseeseensa ilmestyi epäily ja epävarmuus.

– Sampsahan haikaili makuuhuoneleikkkejä kanssasi. Luotatko nyt häneen siinä, että hän on valmis viettämään iltaa ilman taka-ajatuksia? Suvi jatkoi. Hänen tilannetajunsa oli moitteeton siinä mielessä, että hän osasi lyödä kiilan juuri oikeaan kohtaan ja ruveta sitten hakkaamaan sitä syvemmälle, niin että särö suureni silmissä.

Sampsan ilme oli epäuskoinen. Hän ehkä hahmotti, että tilanne alkoi luisua väärään suuntaan, mutta hän ei osannut auttaa itseään. Päinvastoin.

– Olisihan sekin ihan kivaa päivän päätteeksi, hän sanoi ja vaikutti hetken olevan hilpeä ajatuksesta, että pian he tupansa turvassa pääsisivät virittelemään omia puuhiaan.

– Sinulle ei mikään riitä! Elina kivahti saman tien. – Minä halusin vain mukavan illan, mutta sinä mietit heti taas niitä pervojuttujasi.

– Minusta ei ole pervoa haluta olla oman vaimonsa kanssa, Sampsä sanoi. Kunpa hän olisi jättänyt asian siihen, mutta hän oli inspiroitunut. – Eikä siinä ole mitään vikaa, että joskus tekee mieli kokeilla jotakin uutta. Mitä jos ei syötäisi jääkaapista, vaan valeltaisiin toisiamme...

– Mielenkiintoisia ajatuksia, Suvi sanoi ja keskeytti viisaasti Sampsan ajatuksenkulun. – Mitä ajatuksia tämä sinussa herättää, Elina? Eikö Aura kehottanut myönteisyyteen?

Aivan, kaatakaa vain koko soppa minun niskaani, minä ajattelin. Kaiken sai käännettyä nurinpäin.

– Siitähän syntyisi aivan kamala sotku! Mitä hauskaa siinä minulle on, jos saan vain pestä pyykit jälkikäteen? Elina sanoi kimakasti.

– Sieltä se taas tuli! Sampsä kävi kärkkäästi käsiksi tuttuun riitakuvioon, ihan kuin heillä olisi ollut valmiit askelmerkit lattiasa tätä tangoa varten. Eivätkö he muistaneet ollenkaan, mitä olin hetki sitten sanonut? Lapin taika vaikutti siis niin,

että se pyyhki mielestä kaiken järkipuheen. – Takerrut aina tylsiin käytännön asioihin, et osaa hellittää yhtään.

– Mitä Elinan sinun mielestäsi pitäisi tehdä? Suvi kysyi.

– Miksi sinä halusit tulla tänne Parierotteluun, Sampsa?

– Minusta on hyvä heittäytyä, Sampsa vastasi.

2

Heittäytyminen on luusereille. Vihaan sen ihannoimista ja hienouden hehkuttamista. Heittäytyjä vapauttaa itsensä kaikesta vastuusta ja ylistää, miten ainakin tuli kokeiltua ja miten olisi kaduttanut, jos ei olisi ainakin yrittänyt. Onhan se niin mahtavaa antaa mennä, ”levittää siipensä” ja ties mitä kaikkea. Ja siitä kerrotaan sitten sankaritarinoita. Miten on uskallettu, kokeiltu rajoja. Paskanmarjat. Varman päälle eläminen on paljon vaikeampaa. Silloin ottaa huomioon lukemattomia eri tekijöitä, analysoi käytöksensä seuraukset, huolehtii toisista ihmisistä. Minulla on paljonkin kokemusta heittäytyjistä ja siitä totaalisesta itsetuntemuksen puutteesta, joka heidän mielestään on ns. vapautta. Mutta puhutaan siskostani ja äidistäni joskus myöhemmin.

Tämän vuoksi oli hieman hätkähdyttävää kuulla, kun joku oli puolisen vuotta aiemmin ehdottanut sitä minulle.

– Aura, uskalla vähän, heittäydy, pomoni Lotta sanoi ja hymyili leveästi. Mieleni teki vastata, että heittäytymiseen kuului olennaisesti vapaaehtoisuus ja spontaanius, sillä Lotan katse paljasti, ettei minulla varsinaisesti ollut valinnanvaraa.

Hetkeä aikaisemmin minut oli haettu Lotan huoneeseen. Olin otaksunut asian koskevan seminaaria, johon olimme yhdessä osallistumassa viikon kuluttua – ironista kyllä se

käsitteli manipulatiivista käyttäytymistä, eli Lotta olisi ollut huomattavasti parempi luennoimaan ja kertomaan käytännön vinkkejä kuin kuuntelemaan aiheesta yleisön joukossa – mutta hänen keltaisella italialaisella nahkasohvallaan istui kaksi ihmistä, jotka katsoivat minua arvioivasti päästä jalkoihin. Sohva oli kuin Lotta itse: silmiä hivelevä ja vetovoimainen, mutta kun sille istui, se oli yllättävän myötäämätön. Minua mitailtiin sumeilematta. Oloni oli hetkessä vaivaantunut ja mieleni teki sipaista hiuksia vähän korvien taakse, tarkistaa, oliko hameen helma kenties jäänyt takaa sukkahousujen sisään... Pakottauduin seisomaan rennon rauhallisena ja tervehdin heitä.

– Aura Purola.

– Tässä ovat Karo ja Piitu tuotantoyhtiö Monkey Treestä, Lotta sanoi. – Heillä on erittäin mielenkiintoinen ehdotus.

– Me olemme käynnistämässä uutta tosi-tv-sarjaa, sanoi Piitu.

Hän oli pitkänhuiskea, erittäin hoikka ja erittäin lyhyt-hiuksinen nainen, joka tuntui vaivoin hallitsevan levottoman energisyytensä. Hänen kätensä elivät puheen mukana eikä hän malttanut enää pysyä sohvalla, vaan suorastaan ponkaisi eteeni ja tutki minua kuin suurennuslasilla. Hän oli kiusaannuttava, aivan liian lähellä. Minun oli pakko ottaa askel taaksepäin, mutta hymyilin silti rauhallisena. Se oli minun tuttu ammatillinen naamioni.

– Sarja käsittelee avioeroa, ja me tarvitsemme mukaan ammattitaitoisen psykologin, joka toimii tavallaan henkisenä oppaana ja tukena koko prosessin läpi.

Olin ehkä värähtänyt aavistuksen ”tosi-tv:n” kohdalla, mutta hillitsin ilmeeni ja jäin seisomaan heitä vastapäätä. Hillityn harmaaseen kapealinjaiseen pukuun tänään sonnustautunut Lotta tarkkaili meitä ikkunan äärestä. Kuvittelin hetken hänen vaatekaappiaan, jossa oli pitkä rivi hieman maskuliinisia, mutta silti sopivan seksikkäitä pukuja, ja vieressä kenkäteline, jossa

hän lepuutti huikeita korkkareitaan. Niitä täytyi olla kymmeniä, kuten pukujakin.

– Minulla ei ole minkäänlaista televisiokokemusta, sanoin hieman naurahtaen, sillä ajatuskin kameran edessä esiintymisestä oli hermostuttava.

– Hyvä niin, me haemme ihan tuoreita kasvoja mukaan, Karo sanoi nyt ja siveli huolellisesti muotoiltua partaansa etusormella, jota koristi järkälemäinen hopeasormus. – Tietysti me teemme myös koekuvauksen, mutta olemme jutelleet Lotan kanssa, ja nyt kun katselen sinua, tuntuu että olet meille ihan nappivalinta.

– Aivan varmasti, Lotta totesi. – Aura tekee meillä huikean hyvää ja johdonmukaista työtä parisuhdeterapeutina.

Lotan puhuessa Karo nousi seisomaan, kiersi minua ja katsele eri kanteilta kulmakarvat yhteen puristettuina samaan aikaan, kun Piitu jatkoi puhetta.

– Me haluamme pureutua suomalaiseen avioeroon muutenkin kuin puuduttavien tilastojen valossa. Me otamme tarkasteluun pareja, jotka ovat eron kynnyksellä. Selvitämme syitä, pohdimme, voivatko he jatkaa yhdessä. Parit viedään pois mukavuusalueeltaan, että kipupisteet tulevat kunnolla esille. Tarjoamme katsojille kosketuspintaa arjen ongelmiin. Luuletko, että voisit harkita asiaa?

Vau. Piitu oli onnistunut vetämään kehiin niin monta lattea ilmaisuja, että minun piti puristaa huuliani yhteen hihityksen estämiseksi. Mutta tietysti niin hallitusti, ettei nudesävyinen huulipunani tuhriintunut. Huulipuna, jonka käyttöä siskoni Bea yleensäkin kritisoi, mutta erityisesti suosimiani lähes värittömiä, joiden sävyerot minä mielestäni näin ihan selvästi. Vahvat punat lähtivät seikkailemaan päivän mittaan omille teilleen. Jos halusi pysyvän tuloksen, teki niin kuin minä. Vahvat, tummat silmät ja erittäin hillitty sävy huulille. Turvallinen valinta.

– Sinua epäilyttää, Karo sanoi.

Olisi ollut ymmärrettävää, jos hänen ohjaajan egonsa olisi saanut kolauksen. Odotinkin, että Karon hieman nariseva ääni olisi ollut loukkaantunut, mutta se oli suorastaan hilpeä. Hän nautti tilanteesta.

– Realityt ovat meidän ajan dokumentteja, Karo jatkoi sie- maistuaan kivennäisvettä suoraan pullosta, vaikka sen viereen oli asetettu lasikin. Mikä rajojen rikkoja. – Voi olla, että tilanteet ovat rakennettuja, mutta ihmisten käytös ja puhe tallentuvat sellaisinaan, autenttisenä. Kaikki dokumentaristit leikkaavat materiaalia ja esittävät sen sellaisessa valossa, että se palvelee aihetta kaikkein parhaiten. Meidän päätehtävä on kuitenkin päästä tilanteissa todella lähelle kohteita, kunnolla iholle, kertoa jotakin ihmisyydestä ja tämän päivän elämästä. Realityssä ei vain tongita jotakin, vaan annetaan ihmisten toimia. Tosi-tv on uusi tutkimuskohde, siitä kirjoitetaan väitöskirjoja...

– Kuten huomaat, tämä on Karon lempiaihe, Piitu keskeytti hieman kyllästyneen näköisenä. – Oleellista on nyt se, että meistä sinä vaikutat hyvin sopivalta tehtävään. Voisitko tulla meille toimistolle koekuvauksiin? Lavastetaan pari tilan- netta, ja kumpikin osapuoli saa paremman kuvan siitä, mitä on luvassa.

– Minulla ei oikeastaan ole mahdollisuuksia...

– Ann-Sofi järjesti jo torstain sinulle vapaaksi, Lotta puoles- taan keskeytti minut ja suuntasi sitten huomionsa tv-ihmisiin sivuuttaen tyystin minut, myytävän lihakimpaleen. Olisi ollut lohdullista tuntea olevansa mehevää sisäfileetä, mutta Lotan katse viisti minua kuin pari päivää sitten pakattua jauhelihaa, luultavasti sikanautaa. – Me olemme tehneet muutaman pro- mon täältä Mindiasta nettisivuja ja yritysesittelyjä varten, ja niissä Aura on esiintynyt todella luontevasti. Taisin jo mei- latakin ne teille. Ja omasta kokemuksesta osaan sanoa, että hänen asiakkaansa ovat olleet erittäin tyytyväisiä, ja muissa- kin tilanteissa Aura saa ihmisten luottamuksen nopeasti. Hän on hyvin ammattitaitoinen ja häntä varmasti kiinnostaa ihan

uudenlainen lähestymistapa. Eikä tosiaan haittaa, että kameran edessä on hyvännäköinen nainen!

Kolme ihmistä huoneessa nauroi.

Tuntui todella tyhmältä vain seisoa paikoillaan, mutta en osannut tehdä muutakaan, kun toiset vielä juttelivat ja vaihtoivat muutaman ajatuksen. Vähitellen Piitu ja Karo alkoivat siirtyä lähemmäksi ovea ja minä yritin tehdä samoin, mutta Lotta tarttui minua käsivarresta samaan aikaan kun vielä heittelivät hyvästejä heidän kanssaan.

– Käy istumaan ja odota hetki, Lotta sanoi ja meni työpöytänsä ääreen. Hän uppoutui selaamaan viestejä kännykäs-tään tai ehkä hän teki Facebook-päivitystä siitä, miten joku surkea hölmö oli alistettu hänen tahtoonsa. Tai ehkä dominat twiittailivat toisilleen. *Taas yksi #alistettu ja #nöyryytetty. Hyvää päivää #konttori'ssa!*

Olin suuntaamassa kiltisti sohvalle, kun jokin sisäinen sensorini hälyytti, että nahka saattoi vielä olla lämmin Karon ja Piitun takamusten jäljiltä, joten valitsin nojatuolin ja istuin odottamaan. Tuijotin tahtomattani valtavaa öljymaalausta, joka oli Lotan huoneen katseenvangitsija aivan kirjaimellisesti.

Taulu koostui lukemattomista neliskanttisista väri-läiskistä, kuin pikseleistä, ja jos oli hetken paikallaan, niistä alkoi hahmottua kuvioita tai hahmoja. Musteläiskätestin raamittaminen olisikin ollut ihan liian ilmeinen valinta Lotalle. Tämä taulu imaisi mukaansa, se eli valaistuksen ja oudolla tapaa Lotan mielialankin mukaan. Jos huoneeseen astui hänen ollessaan hyvällä päällä, siitä saattoi löytää vaikka bambumetsikössä telmiviä pandoja, mutta luoja paratkoon, jos jokin oli ärsyttänyt häntä. Silloin taulussa riehui peto verta valuvin hampain. Nyt läiskät tanssivat silmissäni, ja aistin siinä puuskittaisessa tuulessa taipuvan nuoren metsän ja päätin odottaa, mitä tuleman piti. En varsinaisesti halunnut naamaani televisioon enkä todellakaan esiintymään, mutta toisaalta itsetuntoani oli juuri hivelty. Lotta oli kehunut minua

– mikä oli jo sinällään harvinaista herkkua – ja lisäksi minua oli pyydetty televisioon. Tuntuihan se hyvältä, vaikken suostuisikaan.

– Se siitä, Lotta sanoi hetken kuluttua. Minua oli siis pidetty odottamassa juuri sopivan pituinen aika, jotta olin epämääräisen epävarmassa tilassa. Hän kävi sohvalle elegantisti makamaan, mikä ei olisi onnistunut kovin monelta ihmiseltä, ja hänen sulavan harmaat linjansa olivat upeassa kontrastissa sohvan keltaisen nahan kanssa. Olin lumoutunut. – Miltä ehdotus kuulosti?

– Onhan se ihan mielenkiintoista, vastasin varovaisesti. – Toisaalta minulla on paljon töitä, ja projekti kuulosti todella aikaa vievältä. Aikoja pitäisi siirtää tai perua, hoitosuhteet kärsisivät...

– Kaiken voi junailla. Näitä tilaisuuksia ei tule usein, jos koskaan. En tietenkään halua pakottaa sinua mihinkään, mutta sinun kannattaa miettiä tarkkaan, mihin tämä juttu voisi viedä.

Ahaa, vihje. Mutta mistä?

– Minun ainakin pitäisi tietää tarkemmin, mitä minulta odotetaan. Minähän tapaan paljon pariskuntia ja olen lyhytterapian kannattaja, mutta formaatti voi olla liian sitova. En tiedä, onko se ammattietiikan kannalta mahdollista.

Pelasin aikaa ja etsin pakoreittä. Olihan Lotan tunnustettava nämä seikat ihan tosiksi.

– Sehän on selvä, Lotta myöntyi. – Eikä kukaan pyydä sinua toimimaan etiikkasi vastaisesti. Toisaalta tässä voisi olla sinulle ihan uusi haaste. Olet tehnyt samaa työtä jo joitakin vuosia. Ei ole alaa, jolla diversifikaatio ei olisi hyvä juttu. Nyt ihan lyhyellä tähtäimellä voisit saada tunnettuutta – Mindia siinä samalla – ja onhan asiassa taloudellinenkin puoli. Ja näin meidän kesken, tässä talossa on avautumassa mahdollisuuksia edetä. En voi puhua siitä nyt enempää, mutta tiedät, että nostan mielelläni pystyviä nuoria naisia esiin sopivan tilaisuuden tullen.

En ollut koskaan pannut moista merkille, mutta Lotta oli kieltämättä mestari. Hän oli hetkessä herättänyt uinuvat haluni ja näyttänyt reitin, jota pitkin pääsisin aarteen luo. Tietysti minä halusin viedä uraani eteenpäin ja olin jo jonkin aikaa pelännyt leipääntymistä. En tarkalleen tiennyt, mitä Lotta tarkoitti, mutta innostus iti minussa. Olin jo Joelillekin lausunut ääneen haaveitani siitä, että pääsisin Mindiassa vielä joskus vaikkapa johtavaksi psykologiksi... Jos piipahtaisin jossain telkkariohjelmassa tekemässä työtäni, jonka todella osasin, niin ei kai siitä haittaakaan olisi.

– Okei, menen sinne koekuvauksiin ja katsotaan sitten, miltä tilanne näyttää, sanoin.

– Oikein hienoa, Lotta hyrisi edelleenkin makuuasennossa.

– Ja onhan se aika imartelevaa, että he seuloivat joukosta juuri minut ohjelmaan sopivaksi, sanoin ja uskaltauduin nauttimaan tilanteesta. Minä olin se, jonka he halusivat. Minun ammattitaitoni ja olemukseni olivat vakuuttaneet heidät. Minä olin heidän tähtensä.

– No jaa, Lotta sanoi haukotellen. – Itse asiassa ensimmäiseksi asetettu kieltäytyi jyrkästi.

– Ehkä hän ei tajunnut, miten hyvä mahdollisuus tämä on, sanoin hieman järkyttetyinä ja yritin vielä löytää tilanteesta jotakin positiivista. – Olin siis toinen vaihtoehto.

– Itse asiassa kolmas, Lotta sanoi nousten istumaan. Hän venytteli raukeana. – Minun pitää nyt saada espresso ja vähän äkkiä.

– Miten sen toisen kanssa kävi?

– Hän joutui yhtäkkiä syvään masennukseen ja lopetti vastaanottonsa, Lotta sanoi. On ihmeellistä, miten näppärästi hän osasi painaa itsetuntoni maanrakoon tai tässä tapauksessa valtavan design-berberimattonsa kalliisiin loimiin.

Sen jälkeen kuulin vain korkojen kapseen, kun Lotta asteli henkilökohtaiselle keittimelleen – henkilökunnan kahvihuoneen tarjoilu ei sopinut hänelle – jauhoi pavut myllyllä,

josta lähtevä ääni muistutti kuplavalokkaria pureskelevaa tyrannosaurusta, täytti keittimen kauhan, ja pian tumman kahvin tuoksu leijaili huoneessa.

Nousin tuolista, sanoin jotakin typerän latteaa siitä, miten työt kutsuivat, ja lähdin.

Askeleeni ei noussut kovin reippaasti, kun menin käytävää pitkin kohti asiakkaiden odotustilaa. Ann-Sofi istui tapansa mukaan ylipätevän näköisenä vaalean, pehmeälinjaisen tiskin takana.

– Olisit voinut sanoa, että torstain ajat oli kaikki peruttu, sanoin kärkevästi, sillä minun oli purettava oloni johonkuhun.

– Minä luulin, että sinä tiesit, hän valehteli kirkkain silmin. Hän oli valinnut puolensa ajat sitten ja toimi Lotan kätyrinä. Se kannatti pitää muistissa. – Eikö sinun pidä mennä? Ohjasin jo asiakkaasi sisään.

Ann-Sofi tiesi, että olin mielummin valmiiksi huoneessani enkä pitänyt siitä, että sinne päästettiin joku etukäteen. Katsoin häntä ärtyisästi, mutta hän vain kohautti harteitaan.

– Olet vähän myöhässä ja he näyttivät siltä, etteivät viihtyneet tässä, Ann-Sofi sanoi.

En voinut ruveta riitelemään hänen kanssaan Mindian asiakkaiden kuullen. Enkä oikein muutenkaan, sillä kun Ann-Sofi istui tiskinsä takana, hän voitti jokaisen väittelyn. Jos hän uhkasi jäädä tappiolle, hän oli vastaavinaan puhelimeen. Olin varma, että hänellä oli pöydän alla nappi, josta hän sai sen soimaan milloin huvitti.

Lähdin omaan huoneeseeni ja käytävällä tuli vastaan Yasmin.

– Ou, hartialinjassa merkittävää kireyttä, hän totesi. – Viinilasi töiden jälkeen?

– Olisit sanonut pullo, niin olisin voinut suostua, vastasin ystävälleni, josta tuttujen kesken käytettiin lempinimeä Mini.

– Tule meille. Joel on Köpiksessä.

– Olen ikuinen korvike, Yasmin sanoi.

– Jos osaisit kokata yhtä hyvin, voisin jopa ottaa sinut tilalle. Korkataan jotakin hyvää Joelin varastosta, kuiskasin hänelle hymyillen ennen kuin suljin huoneeni oven.

Asiakaspariskuntani istui jo paikoillaan. He olivat valinneet vastakkaiset tuolit eli edelliskerrasta oli otettu takapakkia. Käärin henkiset hihani, ja säädetyt kolme varttia me puimme heidän liittonsa tilaa, ja lähtiessään he jo hakivat katsekontaktia. Minä jäin huoneeseeni ja tunsin oman hyvän oloni. Olin kuunnellut ja auttanut eteenpäin ihmisiä, jotka olivat hakeutuneet luokseni vaikeassa kriisissä. Kerta kerralta olimme päässeet kohti lujempaa ja syvempää suhdetta, ja vaikeuksista huolimatta me yhdessä rakensimme jotakin.

Ehkä minä olin sopiva terapeutti tv-ohjelmaan. Ehkä oli hyvä kokeilla uudenlaisia töitä ja työtapoja. Minusta voisi tulla parempi ammatissani. Siinä oli jo monta hyvää puolta. Näin minä vähitellen käänsin oman pääni, puhuin itseni lempeästi ympäri ja aloin olla suostuvainen. Vilkaisin kellooni. Joelilla saattoi olla tähän aikaan työkiireitä, mutta halusin puhua hänen kanssaan edes hetken. Hän vastasikin nopeasti aivan kuin mielentilani aistien.

– Minua on pyydetty asiantuntijaksi tv-ohjelmaan! laukaisin heti ensimmäiseksi, mikä kieltämättä oli hieman kaunisteltu versio.

– Tietysti. Sinähän olet maailman kaunein ja taitavin terapeutti, Joel sanoi.

Joko kerroin Joelista sen, että hän oli aina puolellani ja osasi sanoa juuri ne sanat, joita kaipasin? Sen jälkeen vuodatin hänelle hengästyneesti ehdotuksen pääpiirteet ja huomasin pitäväni osallistumistani jo ihan varmana. Koekuvaus olisi pelkkä muodollisuus, sillä voisin häikäistä kaikki osaamisellani. Ja vaikka Joelilla varmasti oli parempaa tekemistä, hän keskittyi kuuntelemaan ja sulki muun maailman pois. Kun hän oli minun, hän oli aina kokonaan minun. Tunsin jo rauhoittuvani hieman ja kyselin hänen matkastaan. Juttelimme muutaman

Pää pyörällä näkee vain tähtiä. Ihanaa!

Auran on vaikea käsittää, mikä sai hänet suostumaan psykologiksi Parierotteluun, tosi-tv-formaattiin, haastattelemaan suhteessaan kipuilevia pareja. Kieltämättä häntä houkutteli mahdollisuus saada loistaa – ja yllättäen juuri niin totisesti käy!

Muuten hän pelaa varman päälle, on tyytyväinen siistiin sisätyöhönsä hyvinvointikeskuksen psykologina, sulhanen Joel on valioyksilö, siskon kanssa riidellään vain normiasioista ja hörhöilevä äiti pidetään sopivalla etäisyydellä.

Mutta yhtäkkiä Joel ei keskitykään Auraan, komea remontti-mies aiheuttaa houkutusia, ja kaiken huipuksi Aura saa tällin päähänsä. Kun vielä Joelin vaarallinen kaksoisveli ilmaantuu Amerikasta, elämään tulee kertaheitolla draamaa ja hohtoa. Voiko sitä olla liikaakin? Onnistuuko Aura enää löytämään roolin, jossa häikäistä omana itsenään?

